Lietas arhīva Nr. C-2429-20/1
ECLI:LV:VRT:2020:1006.C71242920.2.S
Lieta Nr. C71**2429**20 C–2429–20/1

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Cēsīs 2020. gada 6. oktobrī

Vidzemes rajona tiesas
tiesnese A. Bērziņa

rakstveida procesā izskatīja civillietu Apdrošināšanas akciju sabiedrības /Nosaukums A/ vienkāršotas procedūras prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

Vidzemes rajona tiesā 15.06.2020. saņemta Apdrošināšanas akciju sabiedrības (turpmāk – AAS) /Nosaukums A/ (turpmāk tekstā–prasītājs) vienkāršotas procedūras prasība pret /pers. A/ (turpmāk tekstā–atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasītājs prasību pamatojis ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta 1.daļas 1)apakšpunkta c)apakšpunktu, Civillikuma 1765., 775., 1779., 1784.pantiem, Civilprocesa likuma 41.panta 1.daļu, 195., 250.18, 250.19, 250.20 pantiem, lūdzis piedzīt no /pers. A/ par labu AAS /Nosaukums A/ zaudējumus 963,19 EUR, lūdzis piedzīt visus tiesas izdevumus – valsts nodevu 144,48 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,47 EUR.

Ar tiesneses 20. 07. 2020. lēmumu AAS /Nosaukums A/vienkāršotas procedūras prasību pret /pers. A/ par naudas piedziņu nolemts skatīt rakstveida procesā, jo to savā prasībā lūdzis prasītājs.

/pers. A/ dokumenti nosūtīti uz deklarētās dzīves vietas adresi, saskaņā ar Civilprocesa likuma nosacījumiem, līdz ar to uzskatāms, ka saskaņā ar iepriekšminētā likuma 56.^{1} panta pirmās daļas 3. punktu un otro daļu atbildētājam ir paziņots par lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Novērtējusi lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasītāja prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Civillikuma (turpmāk–CL) 1784. panta noteikumos noteikts, ka, ja ārpus līgumiskām attiecībām kādam nodarīts zaudējums ar otras personas prettiesīgu darbību, tad zaudējumu nodarītājs atbild par visiem zaudējumiem (1772. un 1773.).

CL 1756. panta noteikumos noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

CL 1757. panta noteikumos noteikts, ka nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti (1765. p.).

Civilprocesa likuma 194. panta pirmās daļas 3. punkts noteic, ka tiesa sastāda saīsināto spriedumu vienkāršotās procedūras lietās.

Saskaņā ar minētā panta otrajā daļā noteikto, saīsināto spriedumu sastāda saskaņā ar šā likuma 193. panta prasībām, izņemot aprakstošo daļu, kurā norāda tikai prasības priekšmetu, normatīvos aktus, pēc kuriem vadījies lietas dalībnieks, kā arī prasījumu, un motīvu daļu, kurā norāda tikai normatīvos aktus, pēc kuriem vadījusies tiesa.

Ņemot vērā minēto, tiesa saīsinātā sprieduma motīvu daļā iekļauj vienīgi norādes uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem vadījusies.

Tiesa atzīst, ka prasība par pamatparāda 833.24 EUR piedziņu apmierināma pamatojoties uz CL 1779. un 1784. pantu.

Tiesa uzskata, ka zaudējumu piedziņas lietās nav piemērojami Civillikuma 1759. panta nosacījumi, jo tie attiecas tikai uz parāda piedziņas prasījumiem, tas izriet arī no minētās likuma normas satura. Tiesa atzīst, ka nav pamata piedzīt no atbildētāja likumiskos procentus, kas aprēķināti no zaudējumu summas. Tikai ar tiesas spriedumu tiek konstatēti zaudējumu piedziņas priekšnoteikumi un pienākums tos atlīdzināt, tādējādi nav pamata līdz sprieduma taisīšanai aprēķināt nokavējuma procentus.

Lai atzītu atbildētāja pienākumu maksāt procentus, ir jākonstatē saistību izpildes (samaksas) nokavējums, ko nevar izdarīt, nenoskaidrojot, kurā brīdī atbildētājam iestājās samaksas pienākums. Turklāt, saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 4.marta spriedumu lieta Nr. SKC-40/2016, nokavējuma procenti ir maksa par naudas vai cita kapitāla lietojumu pēc tam, kad iestājies maksājuma pienākumus. Judikatūrā, kas izveidojusies, iztulkojot tiesību normas par procentu saistības izcelšanos, atzīts, ka, pastāvot starp pusēm strīdam par maksājamo naudas summu, Civillikuma 1759.panta 1.punkts nav piemērojams (Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 12.oktobra spriedums lietā Nr. SKC-262, 2011.gada 21.decembra spriedums lietā Nr.455, 2012.gada 5.septembra spriedums lietā Nr. SKC-366, Civillietu departamenta 2014.gada 21.marta spriedums lietā Nr. SKC-135).

Tiesa uzskata, ka pretenzijas par regresa prasības atlīdzību nosūtīšanas vai arī tajā norādītā termiņa samaksas veikšanai brīdi neiestājas atbildētāja pienākums atlīdzināt prasītājam zaudējumus un līdz ar to maksāt nokavējuma procentus.

Tiesa secina, ka prasītāja prasība piedzīt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus 26.65 EUR noraidāma.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja fiksēto maksu 103,30 EUR saskaņā ar sadarbības līgumu Nr.01490-05-11 ar SIA "Julianus Inkasso Latvija".

Atbilstoši Civillikuma 1775. pantam zaudējumu atlīdzības pienākums rodas sakarā ar neatļautu darbību (personas tiesību aizskārumu) un tās pamati ir: 1)nodarītāja prettiesiska rīcība,
2) zaudējumu esamība, 3) cēloniskais sakars (Kalvis Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. TNA., Rīga, 2006., 172. un 246.lpp.). Iztrūkstot kādam no minētajiem pamatiem, zaudējumu atlīdzības pienākums neiestājas.

Civillikuma 1776. pants nosaka, ka cietušajam zaudējumu novēršanai jāveic tādi pasākumi, kas attiecīgajos apstākļos ir saprātīgi. Tiesību aizskārējs var prasīt atlīdzināmo zaudējumu apmēra samazinājumu tādā apmērā, kādā cietušais, ievērojot pienācīgu rūpību (1646.p.), varēja zaudējumus novērst, izņemot gadījumu, kad tiesību aizskārums izdarīts ļaunā nolūkā. Cietušajam ir tiesības prasīt to zaudējumu atlīdzību, no kuriem tam nav bijis iespējams izvairīties, veicot šā panta pirmajā daļā minētos pasākumus.

Vienošanās noslēgšana ar SIA "Julianus Inkasso Latvija" un vienošanās par atlīdzības izmaksu SIA "Julianus Inkasso Latvija" ir prasītājas brīva izvēle, un atbildētāja ar savām darbībām to nav ietekmējusi. Lietā esošie pierādījumi neapstiprina, ka prasītājam, izmantojot subrogācijas

tiesību un vēršoties ar prasījumu pret atbildētāju, būtu bijusi nepieciešamība savu interešu pārstāvībai slēgt sadarbības līgumu ar citu juridisku personu tā vietā, lai patstāvīgi vērstos ar pretenzijām un prasījumiem pret atbildētāju. Tādējādi secināms, ka prasītāja varēja izvairīties no šādiem zaudējumiem. Piedziņas darbību veikšanai SIA "Julianus Inkasso Latvija" piesaiste nav obligāta, līdz ar to ir pamats atzīt, ka izdevumi 103,30 EUR apmērā ir radušies pašas prasītājas izvēles un rīcības rezultātā, bet ne tiešā cēloņsakarībā ar atbildētājas prettiesisku darbību vai bezdarbību.

Apdrošināšanas līguma likuma 1.panta pirmās daļas 23. punktā noteikts, ka subrogācijas tiesība– apdrošinātāja, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, tiesība pārņemt apdrošinātā prasības tiesības izmaksātās summas apmērā pret personu, kura ir atbildīga par zaudējumiem.

Tiesa secina, ka subrogācijas tiesība ir aprobežota ar izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmēru, t.i., neietver sevī citu apdrošinātā izdevumu, t.sk., fiksētās maksas 103,30 EUR saskaņā ar sadarbības līgumu Nr.01490-05-11 ar SIA "Julianus Inkasso Latvija", prasījuma tiesību.

Tiesa secina, ka prasītāja prasība piedzīt no atbildētāja no fiksēto maksu 103,30 EUR noraidāma.

Tā kā prasība tiek apmierināta daļēji, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, no atbildētāja par labu prasītājam proporcionāli prasījuma apmierinātajai daļai 86 % apmērā piedzenama valsts nodeva 124.25 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR. Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu.

Prasītājam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. panta noteikumiem, ir nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt sešus procentus no simta gadā no pamatparāda summas, ievērojot CL 1763. panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam un Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumam, atbildētājam nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei 60 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. pantu, 41. panta pirmo daļu, 96., 97., 194., 195., 204.[1], 250.[25] un 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda:

Apdrošināšanas akciju sabiedrības /Nosaukums A/ vienkāršotas procedūras prasību pret /pers. A/ par naudas piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/ par labu Apdrošināšanas akciju sabiedrībai /Nosaukums A/ parādu 833.24 EUR un piedzīt tiesas izdevumus – valsts nodevu 144,48 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,47 EUR, pavisam kopā piedzīt 1113,14 EUR (viens tūkstotis simtu trīspadsmit *euro* un 14 centi), nosakot 60 dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Samaksa veicama AAS /Nosaukums A/ pārstāvja SIA „Julianus Inkasso Latvija" norēķinu kontā AS Swedbank, konta Nr. /konta numurs/.

Noteikt AAS /Nosaukums A/tiesības par laiku sākot ar brīdi, kad notecējis termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. A/ likumiskos 6 % gadā no piedzītā pamatparāda 833.24 EUR, ievērojot Civillikuma 1763. panta 1. punkta noteikumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Noraidīt Apdrošināšanas akciju sabiedrības /Nosaukums A/prasību piedzīt no /pers. A/ likumiskos nokavējuma procentus 26.65 EUR, kas aprēķināti par laika periodu no 2019. gada 18. novembra līdz 2020. gada 1. jūnijam un fiksēto maksu 103,30 EUR saskaņā ar sadarbības līgumu Nr. 01490-05-11.

Saīsinātais spriedums sastādīts 2020. gada 6. oktobrī.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams.

Sprieduma sastādīšanas lūgumu atbilstoši Civilprocesa likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam var iesniegt 10 desmit dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas datuma 2020. gada 6. oktobra – līdz 2020. gada 16. oktobrim.

Saīsinātais spriedums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad izbeidzies termiņš sprieduma sastādīšanas lūguma iesniegšanai un neviena no pusēm nav iesniegusi sprieduma sastādīšanas lūgumu.

Ja lietā tiks saņemts puses sprieduma sastādīšanas lūgums, spriedums atbilstoši Civilprocesa likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam tiks sastādīts un būs pieejams tiesas kancelejā 2020. gada 5. novembrī.

Spriedumu, kas sastādīts atbilstoši Civilprocesa likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2020. gada 5. novembra, Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Vidzemes rajona tiesā.

Vidzemes rajona tiesas tiesnese